ДОДАТОК до „БУКОВИНИ“.

РУСКА РАДА

НАРОДНА ҐАЗЕТА

Виходить що тижня в пятницю | Адрес Редакциї: „РУСКА РАДА“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2. | Коштує річно 4 корони.

Ч. 9. Чернівцї, дня 28. лютого (13. марта) 1903. Рік VI.

Чому наші селяни бідують.

(Письмо надіслане.)

Недавно тому був я запрошений на хрестини до одного господаря із сусїдного села. Господар той належить до перших ґаздів того села і звичайно як богач не хоче слухати нїчиєї ради, не хоче чути про читалнї і каси, де би навчив ся самий щось доброго а може і другому би поміг і робить все по прадїдівскому звичаю. Він не знає, що поле і худоба принесли би єму у двоє тілько хісна, як би лише мав трохи до того науки або й слухав чужої доброї ради.

Як вже сказано, то належав той господар до фрунташів і запросив собі на хрестини аж 4 куми. Прихожу я до него із жінкою коло 10. год. рано, бо казав, що рано будуть хрестити дитину, а він нас зараз кладе за стіл а на стіл хлїба, колачів, мяса, сира, молока і одну фляшку з горівкою а одну з вином. Зачало ся снїдане. Я яко читалник і тверезий чоловік не пив нї горівки нї вина, лише закусив трохи, бо то би була велика образа для ґазди, як би я не їв нїчого. За годинку приходить другий кум з кумою, а ми все ще за столом. Тепер сїдають і прийшовші куми за стіл і зачинає ся знов припрошенє до їди і питя горівки. За пів години приходить і третий кум, із сим ся сама история. Сїдає за стіл разом з нами і далї йде порция з рук господаря до рук кумів. По 12. годинї приходить вже й четвертий кум, сїдає за стіл а господар зачинає частувати знов своїх гостий і припрошувати. Так сидїли ми аж до 2. години по обідї за столом, а порция переходила із рук одного до другого. Наші куми вже добре підмогоричили ся, як уставали зза стола й ішли з дитиною до сьвященика. Я не пив нїчого і дуже сьмішно приходило минї дивити ся на заточуючих ся кумів і пяного тата.

Пішли ми до сьвященика. Мама підтягла собі також добре, а даючи дитину, поховзла ся і побила собі добре клуби. Щастє було, що дитина не впала з рук і не потовкла ся. По хрестинах вернули ся ми домів і аж тепер зачали ся хрестини добре. Господар посадив нас знов за стіл і нуж до кождого пити, примовляти і припрошувати. Не міг я нїчого вже їсти й пити і придивляв ся лише як оден кум другому передавав порцию і примовляв всїлякими словами до прикладу. Так ішло то без перестанку аж до вечера.

Перед вечером пішов мій ґазда у село скликати після звичаю гостий на хрестини. За якийсь час почали сходити ся гостї. Котрий гість прийде, то сїдає за стіл а господар до кождого пє першу порцию горівки. Гос-

ті посідали округ одного стола, але вже не було місця для них, то постарав ся господар о другий стіл і обложив гістьми і другий стіл. Всіх осіб було того вечера без домашних 36. Всі они забавляли ся аж до першої години, коли стали кумам клонити колачі. Кухарка доносила все сьвіжі страви а на пів повні миски збирала; хліба все кроїли і кроїли сьвіжого, хоч окрушків був вже майже повний стіл. Були там і такі гості, що не пили горілки і для тих то постарав господар чвертку пива. Пили то пиво й такі, що й горівку пють, але я мало собі що з того робив, бо гадав, що чим другі більше випють, тим меньше минї лишить ся і на другу днину не буде мене голова боліти. Пив я дуже мало того пива, але за то більше придивляв ся підохоченим гостям і веселому господареви тай став обраховувати у своїй голові, кілько то коштують такі хрестини. І ирийшов я от до такого рахунку:

Що найменьше було 40 літер горівки по 1 короні	40	к.
чвертка пива	6	„
дві літри вина по 1 к.,	2	„
пів кірця муки	12	„
мясо	20	„
иньші видатки	10	„
разом	**90**	**к.**

Отже 90 корон що найменьше коштують такі хрестини. Кілька неділь перед тим справляв він і такий а може ще й більший храм, бо храм триває аж 3 або й 4 дни а до того ще в зимі. То буде вже разом 180 корон. Оповідав він нам, що в осени посьвячував хату і робив також десь подібний празник за 90 корон. 3 × 90=270 корон видав мій господар у чверть року; а що би було, як би, не дай Боже, дитина умерла або якесь иньше нещастє стало ся? Так пішли майже 300 корон на празники а з них 200 корон певно лише на напої у жидівскі руки. Тому то жид має на шабас колачі і мясо, жидівка ходить у шовковім убраню, діти у сафянових черевиках, а наші діти не мають в зимі ні в що вгорнути ся, ні в що взути ся. Мужик забавляє ся на храму, на весілях, на хрестинах так, що на другий день не може від завороту голови рушити ся, а за то їсть цілий рік лише голу бараболю, цибулю, чісник, фасолї й разовий хліб, бо гроші за покладки, кури, молоко й масло треба дати за горівку.

По клоненю колачів зачали гості на ново пити і закусювати аж до третої години. По третій годині забрали ся декотрі гості домів а декотрі помогали кумам нести колачі й забавляли ся ще в кумів до ранку. Я із жінкою не йшли до дому, бо сиділим на другім селї, але лягли у кума спати. Вже пізненько встали ми і хотїли йти до дому, але кум нас не пускав без сніданку. Ми посідали за стіл, але тому, що вже не було кого припрошувати до піятики, то стали ми розговорювати ся. Я розповів кумови, до якого я рахунку підчас вчерашної забави прийшов і казав, що нам мужикам вже варта раз перестати робити гучні хрестини, весїля, храми і т. д.

„Та що я можу зробити, коли то такий звичай у нас мужиків,“ сказав мини кум. „Так робив мій тато, дїд і прадїд і я так робити мушу. Як би я робив малі хрестини, то цїла громада би ся з мене сміяла, за скупцуна й нехриста тримала.“ „Та бо саме тому, що тримаємо ся прадідівских звичаїв, зходимо ми на жебраків“, відповів я єму на то. „Подумайте, кілько то треба збіжа змолотити, кілько то треба мучити ся коло худібки, доки чоловік узрить 200 корон у руках а й ті не затримають ся у нас, але вандрують у жидівскі руки. І в нашім селї роблять люди хрестини по мужицки, але вже не з піятиков, бо наша цїла громада пристала до читалнї, читає там книжки і бере собі добрі ради із них до серця. У нас як охрестить ся дитина, то сїдають куми за стіл, обідають, де-

хто пе лише порцию або дві горівки. По обіді випють трохи пива, клонять колачі і всї забирають ся до дому. А знаете від кого ми ся то навчили? У книжках читали ми, що жиди і пани так роблять і подумали собі, що як пани і жиди, котрі мають більше гроший від мужиків, справляють поединчі гостини, то й ми робім так як они. І добре нам тепер іде. Від нас не вивандровують до Канади, бо нам і тут добре. Ми знаемо, що чоловік мусить всюди робити, бо печені голуби не летять нігде до губи. А знаете хто вивандровуе до Канади? Тот що звик лише робити великі хрестини, храми, ходити по весілях і забавляти ся. Земля тілько не вродить, що чоловік видасть, він мусить робити довги, а позаяк нема відки віддати, то приходить ся єму продавати поле. Доброму господареви встидно продавати поле на довги за горівку і він хоч не хоч мусить пускати поголоску, що йде до Канади, і продае поле. Нараз продасть він кавалок поля, заплатить довги і більше не хоче іти до Канади, бо каже, що чув в містї, що там не добре йде нашим людям. Якийсь час не думае знов нїчого о Канадї, наробивши знов довгів, продае землю і таки забирае ся у сьвіт за море. Як знаете, лише середні і богаті ґазди вивандровують від нас, а бідні лишають ся, бо бідний не мае за що пити і що продати.“

„Добре кажете“ сказав минї кум, „мушу й я вже перестати справляти такі забави і лишити пити, бо знаете, вже-м зробив 1000 корон довгу, а як так дальше піде, то і я піду до Канади. Треба і в нашім селї заклaсти читалню і касу і повигонити нехристів, бо ті не приводять чоловіка до доброго“.

По сїй розмові попращали ми ся і я забрав ся із жінкою домів.

Вісти з Відня.

Вже знов два тижнї минули, чекаю отак вже роками оден тиждень за другим, та сподію ся: чей раз прийдуть з Відня від Озірного добрі вісти. Але тиждень за тижнем тоне в безконечнім часї а добра не чути. Сїдайте пане Озірний. Шож приносите нового? Зайшла яка спасенна зміна в нашій радї державній для люду, чи пусті мої надії і очікуваня?

Най все добре сїдае. Жаль минї, але добро ще не загостило до ради державної, тож нема добра в цїлім цїсарстві. Цїлї дві недїлї минули знов отак даремно, без нїякої хосенної роботи.

І нема й надії на мир у палатї послів?

Щось тепер заклъовуе ся, але що вийде, нїхто не може на перед сказати. Як раз сходять ся чеські посли на рішаючу нараду.

А то як?

Видите, чеські посли приходять поволи до переконаня, що силоміць не вдіють нїчого. А перешкоджуючи всяку роботу в парляментї, ушкоджують цїле цїсарство, отже наносять шкоду також і свому власному ческому народови. Вони надїяли ся, що змусять мінїстерство ступити вже раз на дорогу справедливости для всїх народів нашого цїсарства. Тимчасом мінїстерство оглядае ся все лиш на Нїмцїв, а позір паде на Чехів, що вони то на перешкодї порядній працї в радї державній. Недопускаючи до працї в парляментї, надїяли ся чеські посли, що теперішне мінїстерство уступить і прийде друге справедливійше. Тимчасом переконали ся, що мінїстерство не зломлять, воно порадить собі з буджетом і з цловов угодов так само, як порадило собі з буджетовов провізориев підчас різдвяних сьвят.

А то як, пане?

Так, що пішлють послів на якийсь час до дому, а за той час упорядкують пекучі справи розпорядженем цїсарским за параґрафом чотирнацятим.

Но, а шож тепер Чехи?

Чехи тепер так міркують: Нащо нам брати на себе позір, що ми причинов такого заколоту і такої застої в цїлім цїсарстві?

Тай нехочемо ми наносити шкоди цїлій державі. Ми пустимо всї справи в радї державній, най йдуть свойов дорогов. ми лиш дамо ся мінїстрам при кождїй справі в знаки, так що нас почують і будуть мусїти й з нами і другими славяньскими народами рахувати ся, а не лиш пазити Нїців.

А як жеж вони то зроблять?

Видите, вони міркують собі так більше — меньше впорядкувати ся, як польскі посли.

А тоті як?

Тоті, видите, так: Вони не перешкоджують загальному ходови справунків ради державної, вони противно висувають себе при кождій нагоді за найперших і єдиних патріотів цїлого цїсарства. Таким чином вишрубували вони себе на необходиму підпору цїсаря і цїлої держави. Тому цїсар і правительство опирають ся на Поляках, роблять їх волю, а цїсареви і мінїстериї з тим добре а Полякам ще лїпше. Мінїстри боять ся їх в чім небудь зачіпити, роблять польскій шляхтї всяку волю і шляхта таким чином панує. Мінїстерія знає дуже добре, що як би в чім небудь спротивила ся польскій шляхтї, так тота зараз зашуміла би в радї державній і тодї мінїстерія немала би ґрунту під ногами, самі однї нїмецкі посли не утримали би еї.

От видите, якої то йде. А я все надїяв ся, що панованю польскої шляхти буде небавком конець.

Коли вони, видите, хитрі, знають слабі сторони цїсарства добре визискати. А тепер, здає ся, хочуть і чеські посли на таку саму дорогу ступити. Тепер вони як раз над тов дуже важнов справов будуть радити і рішати. Але не мож знати, як вони урадять, бо є і між ними люди, що гадають таки придержувати ся дотеперішної полїтики, криком, галабурдов і проломом доборотись свого! Неможе ще знати, котрі верх возьмуть. Переможе нова гадка, то парлямент буде працювати і Чехи висадять себе на перше місце в цїлій державі. Вони станути тогди дїйсною головною підвалиною держави і цїсаря, а Нїмцї будуть мусїти уступити з першого на друге місце, бож кождий знає, що Нїмцї вже тепер не дуже згорїли за нашим цїсарством, вони-ж мають за кордоном нїмецке цїсарство, куда їх серце дужше тягне.

Ади-си! А я гадав, що то без Нїмцїв не може нїчо бути!

Та то Нїмцї навчили нас так думати. Але Чехи инакшої гадки. Тай показали дїлом, що Нїмцїв не потребують.

От тепер закерували так, що всї Чехи вибирають свої гроші із нїмецкої каси і зложують в ческих касах. Вибрали 19 мілїонів, най ся Нїмцї не збогачують ческими грішми. Жадали Чехи, щоби в заряд тої каси взято і кількох Чехів, коли там так богато ческого гроша. Але Нїмцї вперли ся і таки нї! Ну, і маєш: коли нї, то нї. Нехочете наших людий в зарядї, то не треба вам і нашого ческого гроша. І тепер страшний там стиск, всї Чехи забирають відтам свої гроші.

Добре роблять, коли так!

Коби то й наш нарід вже раз порозумів, що Нїмцї наше нещастє, і горнув ся до своїх питомих провідників. Коби то й наш нарід вже так як Чехи зрозумів, що нема що на чужу ласку чекати а вже найменьше на нїмецку ласку. Нїмецка ласка довела руский нарід до торбарства. Треба нам, як Чехи, з чужих банків виратовувати ся і закладати свої рускі банки.

Озірний

Письмо з Нової Слободзїї-Комарівців.

(Сторожинецкого повіту.)

В роцї 1900 закупили люди із Слободзїї-Комарівців, Бобівців, Панки і Мамаївців обшар двірский від дїдича Гальперна. Таким чином на місци обшару двірского повстало нове село, віддалене від Комарівцїв 10 км., а від Слободзїї-Комарівцїв 5 км. Тимчасом попідростали дїти, що записані у метрицї в Слободзїї і їх тягнуть туди до школи. Люди з цїлої душі раді би дїтий до школи посилати, та сему стоять на перешкодї дві річи: раз, що Нова Слободзїя віддалена від школи 5 км., як іде ся простою дорою полями (наоколо треба іти аж 8 км.), а дїти в зимі не годні робити такої великої дороги, а по

друге, поля між обома селами винайняли Німцї із Глїбоки і не пускають нїкого полями. Таким чином людям дїе ся велика кривда. В Новій Слободзїї е тепер до 40 дїтий, що моглиби ходити до школи, але тягнуть до школи лиш дїтий записаних до метрики з Слободзїї-Комарївцїв, а тих дїтий е осьмеро. Онодї дївчина Івана Смука йшла полями до школи і не могучи перескочити рів, який Нїмцї викопали, упала і була би замерзла, якби припадком люди не були віднайшли. Ґаздів, що їм і без того тяжко висилати дїтий в зимі так далеко до школи, штрофують, от пр. Василь Малеванюк заплатив до тепер штрофу 20 левів і сидїв до того в арештї, а все через то, що школа далеко і що в своїм селї нема школи. Люди ще тамтого року на веснї внесли подане до шкільної краевої ради, аби їм дали хоть філїяльну школу, і хату вже на то приготовили, а тим часом їх просьба загирила ся і нїчо до тепер не чувати.

Тай люди із Нової Слободзїї не знають, які їх права. Податки до цїсарскої каси платять, податки краеві платять, платять податки громадскі до Слободзїї-Комарївцїв і шкільні додатки стягае від них Слобідский двірник, а прийде до виконуваня конституцийних прав, то їх не кличуть анї до вибору громадского, анї не висилають они від себе валманів при виборах до сойму і ради державної, а навіть своеї школи дасть Біг! Слобідский двірник накидае ся людям із Нової Слободзїї на пана, а вони его і не вибирали і в радї громадскій не засїдають. А Комарівский двірник собі каже, що тота половина, що за Серетом, то до него належить. Тай бють ся оба двірники над Новою Слободзїею! А тим часом люди чекають на то, як рада шкільна рішить їх просьбу про школу, але уряд податковий не чекае і забирае податки від разу! Брати уміють, але дати нема кому! Тай хочуть люди зробити подане до краевого сойму, аби їх признали яко самостійну громаду, щоби могли виконувати всї конституцийні права і просять на сїй дорозї наших щирих заступників, руских послів аби в соймі підперли сильно їх просьбу.

Письмо з Устя-Путилова

(Вижницкого повіту.)

Отворене читальнї „Рускої Бесїди“ в нашім гірскім селї відбуло ся в недїлю, дня 22. лютого с. р. І в наше віконце засьвітило сонце заходом щирого нашого учителя Т. Гнїдого. І так і ми Гуцули надїемо ся на лїпшу долю. Того дня прибуло множество людий по службі Божій до шкільного будинку, між ними п. надучитель Балошескул і голова читальнї з Дихтинця, п. Маковецкий. Завитали на наш празник і горячими словами заохочували всїх нас Гуцулів до просьвіти. Ми слухали поважної бесїди п. учителя Гнїдого і прочих панів і лиш жалували, що не навернули ся на сю добру дорогу вже вперед. Наш панотець радо пристали до читальнї. Членів вписало ся 45, а членьску вкладку 1 кор. майже всї зараз вплатили. Потім вибрано видїл читальнї, котрий так впорядкував ся: Андрій Гостюк голова, Федір Чевюк его заступник, Петро Фрей скарбник, Володимир Абрагамович писар, Юрій Шандро бібліотекар, Николай Кермач і Петро Шпитко заступники. Потім повідомили нас п. Гнїдий, що вписали нашу читалню в члени „Рускої Бесїди“ і „Просьвіти“, на що і всї присутні згодили ся. Позаяк „Просьвіта“ подарувала нам звиж 70 гарних і поучаючих книжочок, то всї читалники складають сему товариству найсердечнїйшу подяку. Ми урадили також побирати „Руску Раду“ і „Ґазету господарску“.

Юрій Шандро,
бібліотекар.

Два старцї.

Дальше.

V.

Попоїв чоловік трошечки, і баба попоїла, а дївчинка з хлопчиком і горшок вилизали, і пішли, обнявши ся, спати.

Став чоловік із бабою розказувати, як все з ними скоїло ся. „Жили ми“, кажуть, „і до того небогато, а тут не зародило нїчо, стали в осени проїдати, що

було. Проїли все — стали у сусїдів і добрих людий просити. Зразу давали, а потому стали відказувати. Не одні й радї би дати, та нема шо. Тай просити яковось стало; всїм винні: і гроші, і муку і хлїб. „Шукав я“, каже чоловік „собі роботи, — роботи нема. Люди скрізь за харч до роботи набиють ся. День поробиш, а два так ходиш, — роботи шукаєш. Стала баба з дївчинкою ходити далеко на жебри. Давали слабо, нї в кого хлїба нема. Та все-ж таки годували ся якось, думали, дотягнемо так до нового хлїба. Але з весни цїлком давати перестали, а тут і недуга напала. Стало зовсїм круто. День їмо, а два нї. Стали траву їсти. Та, чи то з трави, чи так, напала бабу хороба. Лягла баба, і в мене сили нема. І поправити ся нема від чого“. „Одна я“, каже баба, „била ся, та з сил вибила ся без їди, тай ослабла. Ослабла й дївчинка, тай збояла ся. Посилали єї до сусїдів — не пішла. Забила ся в кутик і не йде. Заходила сусїдка позавчера, та побачила, що голодні та хорі, тай обернула ся й пішла. У неї самої чоловік пішов, а малих дїтий годувати нїчим. Так от і лежали — смерти чекали“.

Вислухав їх Єлисей і зважував ся, того дня не йти доганяти товариша — заночував тут. На другий день рано встав Єлисей, взяв ся в хатї до роботи, гейби сам був ґаздою. Розчинив із бабою на хлїб, затопив у печи. Пішов із дївчинкою по сусїдах добувати, чого треба. Чого лиш доправить ся — нїчо нема, все проїли: анї з ґаздівства, анї з одежі. І став Єлисей старати, чого треба; одно сам зробить, друге купить. Пробув так Єлисей оден день, пробив другий, пробув і третий. Поправив ся хлопчик, ходити став по лавици, до Єлисея пестити ся. А дївчинка цїлком повеселїла, в усїм помагає. Все за Єлисеєм бігає: дїду, дїдусю! Підняла ся й баба, до сусїдки потупала. Став і чоловік по при стїну ходити. Лежала тілько друга баба, тай тота на третий день раптом пробудила ся і стала їсти просити. Ну, думає Єлисей: не надїяв ся я, що тілько часу протрачу, тепер піду.

(Дальше буде).

Всячина.

Сеї недїлї (2/15 марта) відбудуть ся рокові збори читалнї „Руської Бесїди“ в Рогізнї.

До товариства „Руска Бесїда“ прийшло минувшого тижня письмо з Веренчанки, де ґазди просять о передане статутів нової читалнї до правительства, що „Руска Бесїда“ зараз і зробила. Основателями читалнї в Веренчанцї є отсї ґазди: Василь Антимійчук, Юрій Васкан, Тодер Янчик, Дмитро Шевкинек, Дмитро Васкан, Тодер Трачик, Людвик Остромецкий, Гриневич, Іван Мигалаш і Тодер Гливка.

„Народний Дім“. Ми переглянули спис членів-основателїв „Народного Дому“ в Чернівцях і от чого дочитали ся: До сего першого на всю Буковину товариства належать: учителїв народних 114 (між ними 10 учительок), урядників 41, панотцїв 24, господарів 24, професорів 18, лїкарів 7, товариств 6, пань 8, малярів 1, церковних півцїв 1, студентів 1. Тепер кажіть, є се Н а р о д н и й Дім, коли до сего товариства належать 24 господарів на 300.000 голов всего буковиньского народу? Не ганьба се для тих дуків в сердаках, що тиснуть у вузликах гроші а не дають даток на Народний Дім, наколи такі убогі панове учителї і трудять ся для народу і так численно підтримують Народний Дім. Не 245 членів повинно се товариство мати, а принаймнї 1000 і тогди би оно віджило і приносило користь цїлому рускому народови. Иньші народи тисячами обдаровують такі товариства і они обертають мілїонами на пожиток свого народу. Ідїм і ми вже раз за ними і не терпім таке капарство через нашу крайну байдужність.

Першої недїлї великого посту заснували собі господарі в Р о з т о к а х, Вижницкого повіту, руску касу. На сих зборах научав людий п. др Стоцкий. Красні промови мали також: впр. о. Кантимір і о. Маковевич з Підзхарича.. Поможи Боже братям-Гуцулам видвигнути ся з нужди-біди. До каси пристало 40 ґаздів.

Марот. Ой та як то настав місяць марот, то увеселив ся увесь народ: юха! вюха! злюха! заверуха! Лиш баба Євдоха невесела, навіть лягла спати без вечері; навіть і снїдати не хотїла, бо малин доконче захотїла. Гей, убрала-ж бо вна сїм кожухів: — тепер ся не бою заверухи! Гой та пішла-ж она ба й до гаю; що кожух лиш змокне, вна скидає. А як всї їх звергла до кожуха, задушила бабу заверуха!... А всїм бабам з того научене: Най не ходять марта у малини! — *Федьковичь.*

З Добринівцїв пишуть нам: Наша каса, котрої долею дуже ревно займає ся наш приятель, п. Юрій Кадещук, розвиває ся добре. Одна біда, що люди ще не привикли давати гроші на процент до каси, а скорше держуть їх без хісна за сволоком. От якось одному нашому чоловікови пропало понад 400 левів, він шукав за ними, плакав а далї попав в задуму і тепер вже не при розумі. А як би був нас послухав, то єго гроші були би на безпечнім місци, він міг супокійно спати і брати собі ще до того процент з каси.

З Васловівцїв пишуть нам: Рокові збори нашої читалнї відбули ся в грудни м. р. Приходу було 126 К., 30 с., розходу 5 К., 70 с., готївку 120 К., 60 с., розжичено між членів. Читалняний гамбар мав 223 корцїв, 1 ґилетку і 5 ґарцїв кукурудзів, також визичених поміж членів. До читалнї належить 37 членів, між ними 11 письменних. В бібліотецї є 88 книжочок. Товариство „Просьвіта“ у Львові подарувало 25 книжочок, а „Руска Бесїда“ в Чернівцях 15 книжочок. З ґазет потягаємо лиш „Руску Раду“ До нового видїлу увійшли: Юрій Годованюк, Єхтемій Олексюк, Юрій Підлубний, Тодер Машкура, Григорій Тарновецкий, Григорій Гунька і Осип Підлубний. Пан директор Іван Синюк ревно спомогає читальню. — Доносимо також про сумну відомість: Наш щирий член Івон Іванюк, тато трох маленьких дїтий, робив при молотїльни в дворі, та валок вхопив єго за лїву ногу і в млї ока потоorg потоорощив єї аж повисше кгуба так страшно, що чоловік небавом в шпитали помер. Ми по змозї заопікували яс сиротами, та просимо руских ґаздів з иньших сїл дати їм якусь поміч. — Єхтемій Олексюк, заст. голови, Юрій Підлубний, писар.

Увага „Рускої Ради“: Як виходить з сего листу, то ваша читалня має красний маєток, але вживає єго лиш на то, аби єго збільшити, а не аби розвинути живійше жите серед народу. Радимо вам замовити кілька добрих ґазет і повернути часть фонду на будову читаляного дому, де би була простора саля для народних зборів, відчитів і забави.

Письма Осипа Федьковича. Товариство „Руска Бесїда“ в Чернівцях (ул. Петровича, ч. 2) продає три великі книжки творів нашого славного писателя Федьковича, всї разом за 7 левів. Се правда що більші гроші, але їх можуть роздобути богатші читалнї, парубки складками а поодинокі люди можуть їх сплачувати ратами. Але треба подивити ся, як виглядають сї книжки і що тут написано. Папір і переплет як в найкрасших нїмецких книжках. П е р ш а книжка містить на 806 сторонах: Передмову д-ра Франка, Думи і співанки, Баляди і оповідания, Поезиї 1862-1867,1867-68,1868—76, Дикі думи, Поезиї 1885—86. Співанник для господарских дїточок, Проскуру, Байки, Піснї жовнярскі, Співанки, Руский лїрник, Колядник, Маланку, Нїмецкі поезиї і Мельодиї. Д р у г а Книжка містить на 495 сторонах: Передмову д-ра Келесси, Повісти та оповідання (Люба-згуба, Серце не навчити, Штефан Славич, Хто винен, Стрілець, Талїянка, Пісня про удову, Сафат Зінич, Побратим, Кобзар і жовняри, Капітан, Пісня про кохане, Співанка, Три як рідні брати, Ангель-хранитель, Опришок, Безталанне закохане, Днїпрові кручі, Панич, Довбушів скарб, Максим чудатий і Жовнярка), Оповідання, повістки, казки для народу і молодїжи, Нарис з гуцульского житя, Слава Ігоря. Т р е т а книжка містить на 532 сторонах три великі траґедиї: Гамлет, Макбет і Мазепа.

Франц Ріґер, великий ческий патріот, помер минувшого тижня в Празї в 85 роцї житя. Родив ся в селї Семилї, повіта Їчиньского і учив ся правничої на-

уки. Був коротко в державній службі, запутав ся в політичний процес, через що покинув уряд а почав занимати ся писанєм ґазет. Року 1848 вибрали єго аж сїм повітів послом до ради державної, де був головним речником пригнобленого ческого народу. Року 1868 списав з своїм тестем Паляцким, славним ческим ученим, жаданя Чехів. Позаяк правительство маловажило сї жаданя, вистунили Чехи 1863—1879 з сойму і ради державної і почали під проводом Ріґера орґанїзувати свої народні сили. Року 1888 подарував ческий нарід Ріґерови 100.000 левів. Ріґер писав багато книжок по чески, як про промисл і єго вплив на свободу народу, про народне господарство і видавав з другими наукові книжки і заложував народні банки. Заслуги Ріґера около відродженя ческого народу, що лежав вже цїлковито поборений Нїмцями, дуже великі. На похоронах єго був зібраний ческий нарід зі всего краю. Також наші посли Пігуляк і Василько віддали єго тлїнним останкам в Празї послїдний поклін від руского народу.

Що раз лїпше. З родинного житя тих, що мають бути сьвітилом для своїх народів, виходять на верх що раз нові бруди. Єще не затихла справа жени саского наслїдника престола, котра поки що скінчила ся тим, що суд скасував подруже, а вже вилазять на верх нові постидні справи. Нїмецкі ґазети доносять про нову неславу, яка стала ся в родині пануючого князя Меклембурского. Мати сего князя, велика княгиня Анастазия, вдовиця від кількох лїт, стара 43 лїтна женщина, нагло почула, що буде мамою. Батьком сподїваної дитини має бути голяр із Шверіну. Про другу історию, подібну до історию саскої принцезни, доносять з Египту. Египетска принцезна, сестра египетского короля (Хедива), утекла від свого чоловіка. Принцезна приїхала до Відня і хоче віддатися за якогось нїмецкого ґрафа.

Торговиця.

В Чернівцях платили дня 11-го марта за 100 клґр.

за пшеницю	15·60	к. до	16·—	к.
„ жито	12·80	„ „	13·—	„
„ ячмінь	11·50	„ „	13·—	„
„ „ броварск.	—·—	„ „	—·—	„
„ овес	11·—	„ „	11·30	„
„ сїмя	15·20	„ „	15·40	„
„ травку	136·—	„ „	134·—	„
„ травку середну	100·—	„ „	112·—	„
„ кукурудзу	10·40	„ „	10·70	„
„ горох	13·50	„ „	15·50	„

Видає Товариство „РУСКА РАДА“. За редакцию відповідає ІВАН ЗАХАРКО.
З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Ів. Захарка.

